

**VLADIMIR
ARSENIJEVIĆ**

U

POTPALUBLJU

**CLOACA MAXIMA
SAPUNSKA OPERA
KNJIGA 1**

■ Laguna ■

Copyright © 1994, Vladimir Arsenijević
Copyright © ovog izdanja 2016, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Sadržaj

Predgovor

7

I

Oktobar 1991.

43

II

Novembar 1991.

81

III

Decembar 1991.

127

Dodatak: prilozi

165

Hronologija

(oktobar–decembar 1991.)

175

O autoru

189

I

Oktobar 1991.

O krevetskim nedoumicama – Anđela, Ja & Još
neko (na čije se pojavljivanje čeka) – Lazarova
poseta – Skica o Izvršiteljima i Naredbodavcima
– Zašto se bojim Anđeline hrabrosti – Glasovi
iz bujice

O krevetskim nedoumicama

U jednom momentu koji sam propustio da zapamtim, negde između dvadeset pete i tridesete godine života, u meni se začela potreba za specifičnim svakodnevnim ritualom. Taj ritual spada u grupu navika koje, u doba puberteta, najpre opazimo kod sopstvenih očeva, i podrobno ih zbog toga omrznemo. Već sredovečni, oni ih se grčevito drže, pa nam se čine tužno pomireni sa zabludom da je život samo spisak dobro utabanih delatnosti koje se ne preispituju. Moj premijerni zrelo-dobni ritual sastoji se iz sledećeg: svakog poslepodneva, nakon posla i ručka, povlačim se u spavaću sobu stana u Molerovoj ulici koji delim s Anđelom, gde se prepuštam vrsti košmarnog polusna. Izvaljen postrance na bračnom krevetu, poštujući nepisano pravilo Navike, nepomičan sam kao klada. Oči su mi zaklopljene, ni kapci me ne odaju treperenjem. Ali – ne spavam. Usukan u sebe, samo se mrcvarim, glumeći za nepostojeći auditorijum idilu poslepodnevnog spavača dok

se, duboko u sebi savršeno budan, zapravo rastačem u neodlučnosti.

Iako nikada nisam uspeo da u potpunosti razumem tu nenamernu i nemirnu transcendentalnu meditaciju, upražnjavam je dovoljno dugo i sistematično, pa je i nosim sa sobom bez hropca. Mada, sigurno bi poštenije – a svakako i zdravije – bilo zaista odspavati. Savest mog oca bila je besprekorna i on je, svakog poslepodneva, strahovito hrkao, ne obazirući se na gnušanje koje sam emitovao iz svoje sobe, nadajući se, u bednom ludilu petnaestogodišnjaka, da bi se, od siline emitovane mržnje, otac mogao raspasti u snu. A toliko godina kasnije, zaglavljen u procepu između Umora i Krivice, ja ne umem čak ni da zaspim kako treba. Žmurim i trudim se, ali – svestan sam pod tom zavesom. Moj je nemir u tim trenucima (kad se spolja činim potpuno miran: naizgled prepušten okrepljujućem snu) toliki da me lice boli od unutrašnjeg grča, i ako bih, eksperimenta radi, poželeo da zaokružim osmeh, pola bi sveta, od obraza do obraza, trebalo prevaliti.

* * *

Ako ispravno pamtim, oktobarske večeri hiljadu devedesto devedeset i prve godine, bile su nekako ljuspaste i zelenožute. Nad Molerovom je danima plovio jedan sumnjivi oblak. Vetar je, pod prozorom četvorospratnice od žute opeke, u kovitlacima raznosio skrhanu lišće. Kada su večeri tako šugave, i kada vazduh miriše na tamu nadolazeće jeseni, čak se ni amaterskom poslepodnevnom spavaču ne ustaje. Svaka aktivnost

tada kao da priziva nevolju, pa strahujem pred neophodnošću pranja kose zbog šampona koji će mi pouzdano štipati oči, uzmičem pred glavoboljom koja će me, znam, sačekati nakon tretmana fenom, plaši me dalje prepuštanje snu jer unapred znam da će me izmrcvariti a ne usuđujem se ni da se prihvatim telefona i nazovem dragu osobu siguran da će „prijateljski“ glas s druge strane dalekovoda, ignorišući moju mucavo iskazanu potrebu za interakcijom bez bliskosti, hladno odbaciti tu ponudu da se, meni za ljubav, verbalno prostituše bez unapred utvrđene cene, i zauzvrat me iscediti do besmisla.

U to vreme sam, barem što se umetnosti poslepodnevnog „dremanja“ tiče, bio već daleko od amatera a opet – zadržtao sam, obuzet tom jedinstvenom spavačkom nedoumicom. Znao sam, naravno, da ništa od navedenog ne može biti preterano strašno samo po sebi, ali – nedostajalo mi je snage za suočavanje sa svakodnevicom. Nevolja voli nevolju, razmišljao sam, zaskočiće one već jedna drugu, a meni se neće dati da se otime kad ta bujica grune. Video sam sebe kako, pred nadolazećom katastrofom, ostajem miran, poput govčeta koje pitomo trepće pred sudom kasapskog čekića.

Pa i ako se Anđela oglasi iz dnevne sobe, ponavljao sam u sebi, pustiću je da viče. Ma šta da je u pitanju, neću se odazvati. Njen glas će vibrirati oprugama ležaja, ali ja ću mu se žmurke odupreti. Potreba da do kraja izivim krivicu koja izmiče svim definicijama – krivicu zbog tela koje me tako nespretno određuje – biće svakako jača i od tog glasa. Jer tada, tog oktobra, kao i uvek pre ili kasnije, uostalom, nikako nisam umeo da se

složim s činjenicom da se ono što sam Ja može izraziti prostim zbirom podataka iz zdravstvenog kartona, i da bi ovo telo, uz sva njegova ograničenja i nesavršenosti, trebalo prihvatiti kao svoje, kad u njemu, svejedno, u nedostatku boljeg izbora, letargično plutam poput kosmonauta izgubljenog u beskraju ledenog svemira.

Za razliku od telesne školjke s kojom sam oduvek imao problema, majica u kojoj sam tog oktobra ležao odisala je sjajnom suštinom Majice. Ona me nikada, koliko znam, nije sačekivala iznenađenjima, svaki dan je zadržavala isto ono svojstvo koje je i prethodnog dana imala; sačinjena je upravo da bi mi se svidela, kupio sam je da bi me činila. Nije bila jeftina, ali nema cene koja takvu uslugu može nadoknaditi. A kada je jednom odbacim, iznošenu – znao sam (a eto čime se ja uglavnom bavim dok ovako spavam/ne spavam) – biće to kao da sam odbacio nepovratnu verziju sebe samog: velika tačka na koncu varijabilnog poglavlja.

Anđela, Ja & Još neko (na čije se pojavljivanje čeka)

Anđela je ušla da me „probudi“ tek pred večeru, sa stomakom do zuba. U poodmakloj trudnoći, žalila se često na gasove i gorušicu. Po tri puta u toku jednog jedinog sata, bila je u stanju da piški. Sedeo sam na ivici kade čekajući na svoj red, dok je ona, raskrečenih nogu, zlatnim mlazom zalivala emajliranu utrobu WC-šolje. Ne pomerajući se, rukom je stručno ispipala butine podnadule od silne vode. Kada je napokon ustala, i u jednom potezu, uprkos isprečenom stomaku, navukla gaćice koje su joj skliznule do kolena, rekla je, kao da se baš sve uklapa: „Rim!“

Čitavo Anđelino lice blistalo je u tom času loše centriranim prekorom. Možda je trebalo da se iznenadim, ali imao sam već slično iskustvo. Godinu dana ranije, u sred Rima, dok smo odbrojavali drugu nedelju medenog meseca, zatrpana razglednicama i poštanskim markama koje je upropastila prosuvši preko njih punu šolju tople čokolade, s istovetnim prekorom na licu izgovorila je: „London!“

Potom smo – sećam se toga tako dobro – kružili beskrajnim gradom, ruku podruku. Siguran sam da je Anđela imala, samo da je želela, toliko toga da pronade za sebe u Rimu: samostane okružene rajskim vrtovima u kojima bujaju palme i pomorandže razmeštene po brdašcima sa kojih se vidi čitav centar prastare varoši, spletove ruševina u kojima se ogledaju protekli vekovi, pocrnela stepeništa na kojima koraci jezovito odzvanjaju, uske, vlažne ulice, ogromne komplekse vila s dvorištima punim čempresa i pinusa, paklene septembarske vrućine, tunele 1.600 crkava, renesansne kupole što sjakte na prepodnevnom suncu, puzavicama obrasle terase luksuznih stanova u potkrovljima na kojima se izvaljeni sunčaju tamnoputi, crnokosi muškarci, sokake u kojima se prodaje samo pribor za crkvene obrede: mitre i sva ta neverovatna odeća, kamene anđele s isukanim sabljama, moderne konkubine na motorima, obeliske na slonovima i najzad – Katakombe, kapelice ukrašene iskrckanim kostima kapucina.

Ali, Anđela je, sve u svemu, i po okončanju medenog meseca, ostala ravnodušna, ili čak pritajeno razočarana Rimom. Jedino što ju je uistinu očaralo tamo, činilo mi se, bila je jedna knjižara, prašnjavo malo mesto nezdravog mirisa, gde je iskopala prastari London Streetfinder s retuširanim fotografijama znamenitosti u prilogu, i satima ga milovala zaljubljenim pogledom.

Izgovorivši „Rim“ – prkosno i s jednim posebnim značajem – pustila je vodu. Mlaz je, pored dva navlažena papira, odneo i deo moje zlovolje. Oko nogu mi se motao Faraon, Anđelin mačor. Šutnuo sam ga kriomice (Anđelu bi to svakako razbesnelo) pošavši za

suprugom kao verna životinja, onako kako to Faraon radi kada je gladan, komplikovanom putanjom kroz hodnik i trpezariju, sve do kuhinje. Tek je tamo, pristavljajući vodu za čaj, Anđela rešila da razradi u kupatilu otvorenu temu.

„Danas sam nešto razmišljala“, rekla je, vezujući kosu. „U stvari, super nam je bilo u Rimu, a? Uopšte i ne moramo u Njujork. Nas dvoje i bebica, zamisli – sasvim bismo lepo živeli u Rimu. A i bliže je, kapiraš!“

Beograd ju je, naprosto, iscrpljivao.

Tog prepodneva, dok je tramvajem br. 7 putovala ka Bloku 45 kako bi obišla roditelje i svog lekara, bila je prinuđena da sklanja pogled sa svih tih groznih saputnika koji su je okruživali i stiskali sa svih strana. Preпусти se, tako, tekstu knjige koju sam joj ja neoprezno preporučio kao „sjajno GSB-štivo“. Možda je trebalo malo više da mućnem glavom, ali – tražila je „nešto veselo“, i odabrao sam joj Rableoovog Gargantuu i Pantagruela, duboko uveren da ništa ne može biti veselije od tog jezovitog žitija. Ispostavilo se, međutim, da je Anđeli taj tekst bio teško razumljiv i, uostalom, dosadan.

I tako sam, na koncu, u kuhinji, s kašičicom čaja u ruci, postao glavnooptuženi za sve što je, tog prepodneva, izvređalo njen pogled – za baburaste noseve saputnika i za lošu arhitekturu, za spržene međuprostore i za renesansni humor. Međutim, na optužbe nisam uzvraćao. Suzdržavao sam se. Bio sam u stanju da razumem Anđelinu iracionalnost. Ionako ću se sa osećajem krivice već nekako izboriti, sam sa sobom.

A ona, koliko god da piški, toliko i plače. Valjda je to zbog sve te vode od koje su joj noge tako nabrekle,

ili je sedmi mesec zaista teško prebroditi, ali sve će neprijatnosti, znamo, nestati kad se Anđela nađe na cilju tog iscrpljujućeg putovanja s predivnim zamotuljkom u rukama.

Nasuo sam čaj u šolje, mleko u finu keramičku posudu koju nam je moja majka darovala prilikom Anđelinog useljenja u Molerovu, izneo sam šećer. Uz sve to, ponudio sam i jedan osmeh pomirenja. „Odvratani ste Beograd“, potvrdio sam. „Moguće da je i Rable dosadan.“

Pa, i ako nisam tako mislio, koga briga! Govorio sam to iz pažnje prema Anđelinoj novoj osetljivosti, rešen da se prepuštam, primajući svu krivicu na sebe, hraneći se njome. Koga, uostalom, boli uvo za Rablea? Bio sam odlučan da se, ako treba, satima oblizujem pod kapom Krivca u kažnjeničkom uglu našeg braka, samo da se Anđela ne sekira bez razloga. Tešio sam se mislima kako ću joj vratiti sve to kad za izmirivanje računa dođe čas, kada se naš sin rodi i odraste. Tući ću je do iznemoglosti, zaklinjao sam se u sebi, starac staricu, za decenijama odležale rane koje sam, inače, lečio sam, poput životinje – pa smo u tome nalikovali Faraon i ja – ližući se u samoći, ne trošeći se jalovim žalbama.

* * *

A potomak mi je bio potreban kao analgetik-placebo. U tu sam svrhu, koristeći vrhunsku privilegiju Muškara, oplodio Anđelu, siguran da je u svemu tome i ona negde videla sopstvenu korist. Kako god, stomak joj je, u rekordnom roku, narastao, pupak iskočio poput

dugmenceta, i ostalo je još samo par meseci od onog dana kada će iz nje iskoračiti sasvim novo biće: naš Sin!

Bio sam, razumljivo, ponosan zbog toga, ali sam se, kako se njen stomak postojano nadimao, ujedno sve više plašio tog misterioznog deteta. Zamišljao sam ga bespomoćnog, pa vernog, pa lojalnog, pa ravnodušnog, i na kraju – otvoreno buntovnog, rešenog da mi izmakne! A možda ću ja, u to doba kada bunt bude već zaživeo u njemu, bez ikakve nelagode snažno hrkati svakog poslepodneva, i on će me mrzeti, kao što sam ja mrzeo svog oca, emitujući tu svoju mržnju kroz tanani zid što se isprečio između naša dva boravišta i lagano me ubijajući njome. Da li ću ja umeti da ga razumem, onda kada on više ne bude želeo da razume mene, ili ću se sramno pokrivati krpicama jednog ukiseljenog odnosa – to je krucijalno pitanje roditeljstva.

Anđela je bila mirna. Zabavljala se motanjem džointa. Odmah tu, do nje, ja sam se grejao čajem, zabavljajući se sopstvenim dilemama. Šta ako se pojavi kočoperno, to dete – pitao sam se – unapred naoštreno za komplikovanu, nepredvidivu borbu? Hoće li se moj nevešti gard oca debitanta pokazati kao delotvorna zaštita u takvom jednom klinču? Ili ćemo disati jedan drugom u usta, moj sin i ja, kao dva iznurena boksera, dok se obojica ne srušimo, oslabljeni mnoštvom niskih udaraca?

Lazarova poseta

Po pravilu koje je sam nametnuo, svakog subotnjeg prepodneva u posetu nam je dolazio Lazar, Anđelin mlađi brat. Sa sobom je donosio neobični koktel biljnih čajeva – sopstvenu mešavinu – u providnoj kesici uvezanoj prostom gumicom crvene boje. Zahtevao je da mu se od toga pripremi blag napitak, bez dodatka šećera. Sedajući (za sebe je odabrao hoklicu koju smo najčešće koristili kada je trebalo zameniti pregoreli osigurač, ili dohvatiti neku od knjiga s najviše police) trapavo bi podizao plahte boje šafrana koje su mu služile umesto odeće, i one bi se nabirale oko njegovih kvrgavih kolena, otkrivajući ćosave i tanke, dečачke listove. Izgubljen pod pregolelim džemperom svojeručne izrade, od vune oštре kao pseća dlaka, skinuo bi tada s glave kapu od istovetnog materijala, s kratkom kićankom. Svaki put iznova, divio sam se tom spektakularnom trenutku, kad njegova lobanja blesne pred nama. Izuzev uredno uvezanog repića na potiljku, na Lazarovoj glavi nije bilo ni dlačice.

Često bi nam, bez prethodnog upozorenja ili najave, Lazar pročitao nešto iz poneke od knjiga koje je – mahom bezuspešno – prodavao obilazeći stanove. Uz osmeh istinske radosti, tako da ga je zapravo, barem u uvodnim minutima, bilo zadovoljstvo slušati, najčešće nam je govorio o tri gune: Vrlini, Strasti i Neznanju. Meni je u svemu tome, opet, najinteresantnije bilo to da Lazar očito i ne pokušava da se suprotstavi svojoj opsesivnoj temi, da nikada ne kaže sebi: „Pa, sledeći put ću pričati o fudbalu!“

Ne, njega je nedavno stečeno saznanje općinilo, i njegova fascinacija govorila je umesto njega. Video je sebe darovanog večnim duhovnim životom, dok je nama, smrtnicima, slutio nova obličja u materijalnom svetu.

„Reci hvala“, opominjao sam Anđelu koja ga je slušala, ne trepćući.

„Hm, bolje nismo ni očekivali“, rekla bi Anđela, prenuvši se. Ona ne ume da kaže „hvala“, pa ni kad je zezanje u pitanju.

Uostalom, nismo mi uopšte padali na sve te izlive Lazarove personalne filozofije.* Ta otužna kaša, zgrudvani puding citata i preuzetih viđenja, nešto malo Bhagavad Gite, repovi učenja Sri Srimad A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupade (kojeg je Lazar, sve češće, oslovljavao sa gospodin Šrila, ili samo Šrila, sav obuzet spontanim bujanjem te jednostrane intimnosti), nesvaarena terminologija Lotosovih stopala, Svesnosti Krišne,

* ... jer vi i sami znate da mantija ne čini duhovnika, kaže nam Rable. I još: ... koliko je njih u kaluđerskoj rizi a sveštenici nisu; dok se neki drugi opet ogrnuo španskom kabanicom, a nigde Španca i hrabrosti španske ni od korova! ...

Transcendentalne nauke, čitav maestralni vatromet njegovog Znanja i naše Neprosvećenosti, uz večito blagi, sada već poprilično iritirajući osmejak – eto, toliko se od tog stranca pod španskom kabanicom moglo dobiti u svakom trenutku, ali ni gram preko mere.

Ovog puta, ipak, Lazar je bio znatno nemirniji nego inače. Kao prvo – tapkao je reebok patikom po parketu; kao drugo – prihvatio je ponuđenu spravu, što nije odbijao samo kada se nalazio u stanju teške depresije ili stresa. Valjda rešen da se onesvesti, povukao je tri hrabra dima, i žar, koji je do tada tinjao, naglo se razgoreo. Zato je morao da iskašlje nedostatak rutine, a uši su mu bile crvene kao u đaka – tom velikom Predavaču. Ne bi li se nekako povratio od kašlja, utonuo je u svoj čaj, očiju ispunjenih suzama. Iz bljutave tečnosti, volšebnom tehnikom, umeo je da apsorbuje spasenje, i brzi mir.

„Ako nabaviš jedno pola kile leblebija, mogu da napravim opasnu klop“, rekao je, obraćajući se meni, glasom donekle izlomljenim od kašlja, ali je plahoviti pogled već sekund kasnije (baš kad sam naumio da mu uzvratim jednako autističnim komentarom čiji ću uzrok, asocijaciju i pravi smisao jedino ja znati) uputio ka Anđeli. Okrenuvši se i sâm za njim, tek tada sam primetio smrkli, zabrinuti izraz na njenom licu, i otvorenu plavu kovertu u njenoj ruci. Bio je to, razumeo sam u trenutku, poziv za mobilizaciju.

Vrativši kovertu nazad u Lazarove ruke, uzdrhtalim glasom ga je upitala: „Ko je to primio?“

„Ne, pazi, čekaj – daj, Anđela, molim te! Kao prvo, ti uopšte ništa ne kapiraš“, uzvratio je Lazar, nervozno.

„Slušaj me: ja mislim da je mama primila, ja mislim da je ona, ali to samo zato što je Mihajlo bio prisutan, pa se bojala da odbije. Ovako – pa ti je znaš! – ona ne bi.“

„Kurac ne bi!“, zauriala je Anđela tako naglo da se Lazar gotovo bacio s hoklice, ali ona se zadovoljila da, po tom naglom izlivu besa, samo ćutke gricka zanoktice gledajući u stranu.

„Uostalom“, usudio se da doda Lazar tek kada je bio sasvim siguran da je bura prošla, „sve to i nema toliko veze. Stvar je u karmi.“

Kako se Anđela ponašala kao da taj njegov komentar nije ni čula, odlučio sam da se umešam. „I... nisi nam rekao: šta sad nameravaš?“, upitao sam Lazara, ližući džoint kako bi ravnomernije goreo. Međutim, moje reči su konačno trgle naizgled gotovo uspavanu Anđelu, pa je, pre nego što je Lazar uopšte stigao da mi pruži bilo kakav odgovor, skočila ka meni, i unela mi se u lice.

„Izvini, šta ti to znači: šta nameravaš? Nema on šta da namerava. Ima da se sakrije“, rekla je, pa se na petama okrenula prema Lazaru. „Lazare, razumeš šta sam rekla?“, upitala ga je, glasom odjednom veoma tihim i dubokim. „Da se sa-kri-ješ!“

Ali, Lazar je umeo da se pokaže snažan i odlučan onda kada se tome čovek, od njega, ponajmanje nadao. Tako je bilo i sada. Nepomičan na svojoj hoklici srkao je čaj i trudio se da izgleda kao da ne učestvuje u situaciji koju je lično izazvao. Kašljucajući i dalje pomalo, odbio je džoint iz moje ruke, otpio poslednji gutljaj, i nasmešio se.

„Pa, iskreno, zapravo ne znam...“, uzvratio mi je, konačno. „Mislim, ima u tome nečega. Možda se i odazovem.“

* * *

Izašao sam s njim u zadimljeni dan. Čutke smo utonuli u buku. Zaobišla nas je svadbena povorka s mladom u beloj limuzini na čelu. Negde u daljini, divljački su se tukli čopori pasa. S Lazarovog pazuha znoj se slivao niz odoru od narandžastih plahti, jer je bilo neobično toplo za poodmakli oktobar. Bludeli smo prema pijaci. Među povrcem, krtolama, voćem, sirom, kajmakom, cvećem, ribom, živinom, i kojekakvim drangulijama na buvljem delu pijace, komunicirali smo tišinom i izbegavanjem pogleda. Tako smo se, mislim, bolje razumeli, a još nešto nas je povezivalo u tom trenutku: Lazar se bez obzira na sve bojava rata. Nije mu bilo svejedno. Isto je bilo i sa mnom. Ko bi uopšte mogao da pomisli da ja nisam strahovao? Jasno sam uviđao da se krug oko mene sužava. Sve je više ljudi iz dana u dan bivalo uvučeno u taj vrtlog. Jednog dana će, mislio sam, pozivari zakucati i na moja vrata, i kolena će mi, poput tolikih kolena tokom poslednjih nekoliko meseci, nemoćno zaklecati.

Eto kako sam, u tom času, ispaio sasvim smešan u sopstvenoj bednoj nemoći, a nije me bilo stid da se, samo nešto ranije, onako podsmevam Lazaru. Zamisljenom vagom, tu, među krompirima, premeravao sam perspektivu učestvovanja u ratu, kao i onu drugu

– sumornu perspektivu vojnog zatvora zbog neodazivanja ili dezerterstva, koja bi se dala izbeći jedino nervoznim i ubrzanim odlaskom/begom u inostranstvo. Istog trenutka sam, stoga, doneo odluku da više nikada ne smem da budem ironičan prema jednom, malom bratu moje žene, kojeg su, zbog upadljive frizure i odeće, seljaci-prodavci podozrivo posmatrali. Ponesen talasom pozitivnog sažaljenja, pokušao sam da ulovim njegov pogled, da mu se nasmešim iskreno i prijateljski, da iskažem dobronamernost. Pogled sam mu nekako i uhvatio, ali nisam dobio ništa nalik uzvratnom osmehu. Lazar je samo zaškiljio prema meni pronicljivim mačjim očima. Nije, kao, razumeo tu moju iznenadnu potrebu za partnerstvom u nevolji. Zapravo, vraćao mi je milo za drago. Nikada nije imao karakter sveca.

Njegova krajnje svetovna pakost me je povratila. Dovukao sam ga do sendvič-bara koji se nalazio na samom izlazu iz pijace. „Hajdemo na sendvič“, ponudio sam, nevinim glasom. Mislim da je Lazar već tada prozreo moju nameru, jer je nervozno progutao knedlu.

„Ja ne mogu, hvala“, rekao je, jedva, „ali, ti... izvoli...“

Od silnog izbora u koji su spadale i četiri vegetarijanske varijante, odabrao sam sendvič s goveđom salatom. I Lazaru sam ponudio zalogaj. „Kul je govedina“, rekao sam, punih usta.

Lazarovo gnušanje bilo je, tog oktobra, moja duhovna hrana, pa nek okončam kako god on tvrdio da mi je suđeno.